

Prowadzenie modelowej plantacji nasiennej modrzewia w Nadleśnictwie Wejherowo.

Kluczowym elementem programów selekcyjnych są plantacje nasienne, dzięki którym możliwa jest realizacja zysku genetycznego osiąganego w danym cyklu hodowli selekcyjnej. W Polsce aż 60% nasion modrzewia przeznaczonych do zalesień pochodzi z plantacji nasiennych. Jednak są to wyłącznie plantacje pierwszej generacji, czyli oparte na drzewach matecznych pochodzących wyłącznie z wyboru fenotypowego. W tym przypadku nie ma więc pewności czy pozytywne cechy tych drzew zostaną odziedziczone przez ich potomstwo. Plantacje te często są stare i przerośnięte, co utrudnia i podraża zbiór nasion. Istnieje więc pilna potrzeba zakładania nowych plantacji, najlepiej z przetestowanego materiału kolejnych generacji. Wychodząc naprzeciw tym wyzwaniom, w roku 2013 Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych zleciła Instytutowi Dendrologii PAN założenie modelowej plantacji nasiennej modrzewia w oparciu o wstawki karłowatych odmian modrzewia (temat nr EO-2717-5/13), które w założeniu powinny ograniczyć tempo wzrostu szczepów, a tym samym ułatwić zbiór nasion. Plantacja została posadzona w roku 2016 na terenie Nadleśnictwa Wejherowo, wzdłuż stalowego stelaża. Została ona utworzona ze szczepów drzew matecznych, których potomstwo ma najlepsze parametry wzrostowe na powierzchniach doświadczalnych, czyli jest plantacją 1,5 generacji. W tym wypadku jest więc pewność, że pozytywne cechy wybranych drzew matecznych zostaną odziedziczone przez ich potomstwo. Opisana plantacja została założona w sposób nowatorski dlatego wymaga niekonwencjonalnego prowadzenia. W pierwszych latach będą formowane szczepy wzdłuż drucianego stelaża. W późniejszym okresie, po uformowaniu szczepów, plantacja będzie wymagała silnego cięcia. W trakcie realizacji projektu zostaną przetestowane różne warianty cięcia szczepów, tak aby zabieg ten nie wpływał ujemnie na kwitnienie i obradzanie szczepów. Jako wkładki skarłające wykorzystano kilka odmian karłowatych modrzewi, niezbędne będzie uzyskanie informacji dotyczących wpływu poszczególnych wstawek na proces kwitnienia i skuteczność ograniczenia wzrostu szczepów. Plantację nasienną założono na wzór wysokotowarowych sadów jabłoniowych, gdzie od lat stosuje się podobne rozwiązania. W leśnictwie jest to nowatorskie podejście, niestosowane dotąd na świecie. Jeżeli tego typu modelowa plantacja modrzewia sprawdzi się w praktyce, może stać się wyznacznikiem nowych standardów dla tego typu obiektów, nie tylko w przypadku modrzewia, ale i innych gatunków drzew leśnych.